Cenzurat: Dr. Marcovici. XXXVII. évfolyam. 64-ik szám. Egyes szám ára 1 leu.

ELŐFIZETÉS
HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egy évre ... ... 240 Lei.
Fél évre ... ... 120 Lei.
Egy negyed évre ... 60 Lei.
Egy hónap ... ... 20 Lei.

Hirdetések árszabás szerint, díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG
Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak palotájában.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I. (József főherceg-ut) 22. szám

TELEFON-SZAM 151.

ARAD, 1922. | Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. | Csütörtök, március 23.

A nyugalomért!

Mig az egész országban magasan lángoltak föl a szenvedélyek az általános választási küzdelemben, Aradon és ugyszólván csak Aradon béke és nyugalom honolt. Ebből a tényből, mely a kormánynak bizonyára nem volt kellemetlen, az oroszlánrész az aradi magyarságot illeti meg. Az itteni magyarság ugyanis belátva, hogy a kormány milyen nagy sulyt helyez Bratianu Vintila pénzügyminiszternek Aradon való megválasztatására s fontolóra véve azt is, hogy milyen előnyök származhatnak városunk számára abból, hogy Arad városát oly sulyos politikai egyéniség képviseli a parlamentben mint az ez idő szerinti pénzügyminiszter, nem állitott jelöltet. Hogy az aradi mandátumról való ez a lemondás nem lehetett könnyü a magyarságnak, azt tudnia kell a liberális pártnak is, különösen akkor, ha komolyan megfontolja, hogy Aradváros választópolgárainak óriási többsége magyar s igy normális körülmények között az aradi mandátum föltétlen bizonyossággal magyar mandátum.

Ma, amikor a liberális párt érdekei azt parancsolják, hogy Bratianu pénzügyminiszter elejtse az aradi mandátumot, merőben uj helyzet és uj megfontolások előtt áll az aradi magyarság. A helyzet nemcsak azért uj, mert az aradi mandátum megüresedik, hanem azért is, mivel a romániai magyarságnak a kamarában, az egyetlenegy hirmondónak bekerült Bernády Györgyöt leszámitva, egyáltalán nincs képviselete. Ez tehát magában véve is sulyos ok, hogy a magyarság ne mondjon le ez alkalommal az aradi mandátumról.

Ugy mondják „kölcsön kenyér visszajár.“ Ép ezért a legkomolyabban fordulunk azzal a kivánságunkkal, sőt követelésünkkel a liberális párthoz, de valamennyi más román párthoz is, hogy honorálják a magyarság az általános választásoknál tanusitott magatartását és már csak a város békéje és nyugalma érdekében se állitsanak Aradon román jelöltet. Ez a kerület a magyarságé, melyet mindnyájunk jól felfogott érdekében nem szabad vitássá tenni. Ez a legkevesebb, amit az aradi magyarság elvárhat és teljes joggal el is vár.

Konszolidáció — tiz év mulva.

(Mit tárgyal a genuai konferencia?)

BUCURESTI. Az Izbanda interjut közöl Benes cseh-szlovák miniszterelnöktől. Benes kijelentette, hogy mindenesetre elmegy a genuai konferenciára, bár az a véleménye, hogy Európa viszonyai *csak tiz esztendő mulva fognak konszolidálódni.*

LONDON. A Times jelenti, hogy *Harding*, az Északamerikai Egyesült Államok elnöke megbizta a római amerikai követet, hogy nem hivatalosan vegyen részt a genuai konferencián, csupán azzal a célzattal, hogy az amerikai kormányt tudósitsa.

LONDON. Lloyd George április elején az alsóházban a genuai konferenciáról fog nagy beszédet mondani. Beszédében kifejezést fog adni ama reményének, hogy a konferencia jelentős eredményeket fog elérni. A kormány ugyanekkor fel fogja vetni a bizalmi kérdést. Chamberlain értesitette az alsóházat, hogy Lloyd George a genuai konferenciára való elutazása előtt meg fogja szavaztatni az alsóházat, hogy a kormány milyen politikát kövessen a genuai konferencián.

A megtért D'Annunzio.

Nyolcszáz fascistát letartóztattak.

Rómából jön a jelentés, hogy *D'Annunzio* fölszólitotta a fiumeieket, tartsák be a rapallói szerződést, mely mintegy megerősitésül a békeszerződésnek Olaszország és Jugoszlávia között jött létre és amely Fiume önállóságát és a fiumei Baross kikötőt Jugoszláviának biztositja. Ismeretes, hogy a mint a rapallói szerződés tartalma nyilvánosságra került, ép D'Annunzió volt az, aki a fascisták élén bevonult Fiumébe és beült a kormányzósági palotába, ahol mint valami koronázatlan kiskirály élt, miközben szent esküvel fogadta, hogy nemcsak Fiumének de az összes dalmát tengerparti olasz városoknak is az olasz király jogara alá kell jutniok. Később azután az olasz kormány nyomására, melynek D'Annunzió olcsó hősködése kellemetlenné vált, felcserélte megint a kardot a lanttal. Vajjon mi okozta most D'Annunzió hirtelen pártfordulását, hogy éppen ő száll sikra a rapallói szerződés betartásáért? Aligha tévedünk, ha annak a gyanumnak adunk kifejezést, hogy a jól élni szerető és örökké adósságokkal küzködő költőnek megint elfogyott az aprópénze.

A II. József korabeli Bécs.

(Egy magyar gróf egykori följegyzései.)

Érdekes könyv jelent meg legujabban Bécsben (Nikola-Verlag) „Bécs az 1787. évben“ (Wien im Jahre 1787.) cimen. A könyv szerzője, galántai Fekete János gróf, a saját korabeli Bécset festi benne finom megfigyeléssel, sok humorral. Ir a bécsi népről általában a nemességről, a papságról, cenzuráról, mulatságokról, szinházról szállodákról, stb. Fekete gróf francia kéziratát Klarwill Viktor forditot a németre és ezen a nyelven került most, csaknem másfél évszázad mulva az olvasó közönség kezébe. Ez a Fekete gróf, miként a bevezetés mondja „érdekes egy legény“ volt. Ősrégi magyar nemzetségből származva a Terésianumba jutott és „a fiatal gróf Rousseaut és Voltairet ugylátszik sokkal ragyogóbb csillagoknak tartotta, mint Justinianust és Cainst! Voltairrel, ki elismerésel adózott a gróf verselő képességének élénk levelezésben állott. Ezt az elismerést bizonyára nagyrészt a nagy franciának küldött 100 üveg tokaji váltotta ki. Később szoros barátságba jutott Ayresovval és a hires Ligne herceggel. A bajor örökösödési háborut, mint a hires „Siskovich“ huszárezred tisztje küzdötte végig, 1779-ben pedig nyugdijba ment. Igy aztán volt elég ideje az irásra és — adósságcsinálásra, mert a pénzköltésben nagyobb mester volt, mint a versköltésben. Atyai kastélyában házsártos felesége mellett két kötet verset irt francia nyelven („Mes Rhapsodies“ és Tableau vivant de Vienne“). Ezeken kivül magyar irásokat is hagyott hátra. Meghalt 1803 julius 21-én Főthön, ahol a családi kripta őrzi földi porait.

Fekete a gróf a most megjelent könyv tanusága szerint nagy megértéssel rajzolta a bécsi nép jellemét, melyet igy rajzol: „Bécs népe kiváncsi és kap a legkisebb szórakozás után is. Azonfölül fel ül a legelső jött-ment csalónak. A bécsiek nem rosszindulatuak és legkevésbbé veszedelmesek, akkor, ha valami ellen föllázadnak. Legfontosabb ismertető jelük az evésben való örömük, mit napjában négyszer is megszereznek maguknak, ha megengedi az — erszényük. A bécsi továbbá tele van babonás szentiskedéssel. A nappalt munkában töltik, hogy fáradalmaikat este sörházakban, vagy borozókban kipihenjék. Ott aztán szidják a miniszereket és generálisokat és a saját izlésük szerint dolgoznak ki közigazgatási és hadjárati terveket.“ A „könynyelmü“ fehérnép, amellyel a derék Fekete ugylátszik sokszor jutott érintkezésbe, véleménye szerint „Bécsben épp oly csinos és épp oly huncut, mint minden más fővárosban.“ A „szobalányok“ (Stubenmenschier) rasztja kiválik főkötőjével és fűzőjével, melyek alkalmasak arra, hogy bájaik vonzó erejét a végtelenségig fokozzák. A fényüzés általában emelte a polgárság könnyelmüségét. „Ha a férj munkája vagy jövedelme nem képes szemérmetlen felesége nevetségesen nagy igényeit fedezni, akkor vagy a között választhatnak, hogy szarvakat hordjanak, vagy hogy tönkremenjenek. A férjek többsége az első módot választja és inkább elviselik a szégyent, mint a nyomort. Egy nagy több jól berendezett, párisi izléssel megcsinált örömtanya volna talán az egyetlen eszköz, a köznép kicsapongásainak és szemérmetlenségének gátat vetni.“ Amint látjuk Fekete gróf nem kezelte a bécsieket keztyüs kézzel, amiképp a papsággal szemben is kiméletlen, bár be kell ismernie, hogy Bécsben számtalan pap tisztára misepénzből él.

II. József udvaráról azt irja a gróf, hogy leszámitva néhány ünnepiesebb alkalmat, egyszerüségével és katonás kinézésével inkább főhadiszálláshoz hasonlit, mint Európa legelső fejedelmének lakóhelyéhez.

Az akkori jobb társaság asszonyait általában elég csinyján kezeli a gróf az ő följegyzéseiben. Csak egy rész nagyon érdekes, már csak azért, mert bár 1787-ben iródott, mégis teljesen ráillik a mára. Ez a rész igy hangzik: „Van az asszonyoknak egy csoportja és ebben nem egy egészen okos teremtés, amely akkora lelkesedéssel viseltetik az angolok iránt, hogy mindenki, aki a szigetország szülöttje, biztos lehet abban, hogy ünneplik, keresik és körülhizelgik. Ezeknek az asszonyoknak egészen mindegy, hogy kicsiny-e vagy nagy az illetőnek az évi jövedelme, tisztességes-e

BELGRÁD. A fascisták csapata ismét bevonult a horvátoklakta Fiuméval szomszédos Susákra.

RÓMA. Tegnap Olaszországban 800 fascistát letartóztattak, a letartóztatást foganatositó hatóság szerint azért, mert az ország békéjét megbontják. A Facta kormány biróság elé fogja állitani a fascistákat az ország békéjének megbontása cimén.

A pénzügyigazgató lakása.

A lakásbérbeadó bizottság tegnap délután tartott ülésén tárgyalta Margineantiu Titusz pénzügyigazgató kérelmét, aki Hehs Aladár a Strada Gheorghe Popa (Ferdinánd utca) 4. szám alatt levő 5 szobás lakásának kiutalását kérte. A kérelmet a pénzügyigazgató azzal indokolta, hogy a lakás meg fog üresedni, mert Hehs Aladár repatriáltatja magát. Hehs Aladár a bizottság tegnap délután tartott tárgyalásán kijelentette, hogy nem repatriáltatja magát, ha nem Aradon szándékozik maradni és igy természetesen szüksége van a lakására továbbra is. A bejelentés következtében a bizottság Margineantiu pénzügyigazgató kérelmét nem teljesithette. Dr. Klein Sándor ügyvéd dr. Pascutiu Sever orvos lakásából egy szoba kiutalását kérte. A bizottság ugy határozott, hogy csak dr. Pascutiu hazaérkezése után fog a kérelem felett dönteni. A Strada Colonel Pirici (Vörösmarthy utca) 2. szám alatt a volt Gróf, Nemes és Schwarz-féle üzlethelyiséget özvegy Müllernének utalták ki, aki szintén rövidárukereskedést fog ott berendezni. Ezenkivül még több lakás kiutalási kérelemmel foglalkozott a bizottság tegnapi ülésén, melyek lórészét elutasitotta.

---

vagy csaló, elég, ha az angol király alattvalója, hogy szivük kitáruljon. Ez a behódolás természetesen visszatetszik azoknak az angoloknak, akik olyanok, amit nemzetük többsége és személyes értékük szerint méltók arra, hogy mindenütt, ahol megfordulnak, megbecsüljék." Ugy látja továbbá a gróf, hogy a bécsi nők nem vénülnek. „Hölgyek, akik jól tul vannak a negyvenen, söt már 50 évesek is, ugy öltözködnek, mint a fiatal leányok és találnak tökfilkókat, akik lelkesednek elhervadt bájaikért. A legrosszabb esetben gazdagságukkal pótolják fogyatékos testi előnyeiket és nincs az az ország a világon, amelyben kevesebb boldog házasság volna, mint ebben a fővárosban: ahol a legtöbb asszonynak csak akkor jut eszébe férjes mivolta, amikor meg kapják annak a kezéből pénzüket, akinek az a balsorsa, hogy az illető asszony férje."

A gróf erős kritikája mindenesetre összefügg avval a körülménnyel, hogy boldogtalan házas életet élt, ami nagyban hozzájárul ahhoz, hogy felcsapjon a XVIII. század Strindbergjének. A könyvben egyébként sok a humor és szellem és a bécsi lapok nagy elterjedést jósolnak a magyar gróf könyvének.

Akcióban a magyar szociálisták.

(Hány mandátumra számit Bethlen pártja?)

BUDAPEST A Budapesti Hirlap szerint a képviselő kerületek számát 244-ben állapitják meg, ebbe beleértve a budapesti 3 lajstromos kerületet is. A mandátumok száma azonban negyvenöttel gyarapodni fog már csak azért is, mert a főváros három lajstromos kerületében 25 képviselőt választanak. Ugy hirlik, hogy a kormány, szóval az egységes párt legalább 170 mandátumra számit, a szociálisták 12—15-re. Haller és Huszár csoportja huszra, Heinrichék tizre számitanak és a többi valószinüleg Andrássyék. Rassypártja a demokraták és a pártonkivüliek jelöltjeinek fog jutni. Jászberényben Apponyi Albert grófot jelölték ismét, aki a legközelebb meg fog jelenni választói előtt és ki fogja fejteni álláspontját. A szociáldemokraták ma kiáltványt intéztek a munkássághoz, amelyben bejelentik, hogy szakitanak a passzivitással és akcióba lépnek a kormány ellen. A kiáltványban hangoztatják, hogy a szociálistapárt követeli a békeszerződés igazságos revizióját, az általános titkos választójogot, a főrendiház eltörlését, a kivételes intézkedések hatálytalanitását, általános politikai amnesztiát és az internálások megszüntetését. A kiáltványban a párt minden munkástól a választási költségekre egy fél napi keresményét kéri.

BUDAPEST. A keresztény párt mai klubavatásán Ernst Sándor volt az első felszólaló, aki beszédében azt hangoztatta, hogy a konszolidáció érdekében mindent el kell követni. Huszár Károly arról beszélt, hogy a széthuzó keresztény vezérek mindennel igyekeznek ártani a hatalmon levőknek csak azért, hogy azután ők kerüljenek a hatalom birtokába. Friedrich Istvánra célozva felrótta azt, hogy akadt keresztény vezér, aki a nemzetgyülést gyülekezetnek minősiti és munkáját megszándékozik akadályozni. Vass József kultuszminiszter a keresztény-gondolat forradalmositása ellen tiltakozott.

Kofák a városházán.

(„A város adja be a derekát.")

Ma délelőtt különös gyülekezet tartózkodott a városháza folyosóján. Lehettek vagy negyvenen. Csupa jól táplált terebélyes kövér asszony, akik átható kalarábé káposzta és petrezselyem vegyes illatát terjesztették a szellős folyosón. Nem is kellett valami nagy megfigyelőképesség ahhoz, hogy megállapitsuk a lármázó asszonytársaság foglalkozását: aradi kofák voltak.

— Nagy panaszunk van a város ellen — kiabálták egyszerre az érdeklődésemre — tönkre akar bennünket juttatni.

Alig lehetett rábirni az összevissza kiabáló asszonyokat, hogy lehetőleg egyszerre csak hat beszéljen. Végre egy jól megtermett nőszemély — aki alakjáról itélve a legtekintélyesebb volt a társaságban — egy széles gesztussal és hangos kiáltással elhallgattatta a zajongókat:

— Csend legyen, most én beszélek! — rikoltotta. És beszélni kezdett. Elmondotta, hogy már régen készülődnek erre a nagyfontosságu elhatározásra, hogy felkeressék a polgármestert és elmondják neki hogy az aradi kofák tönkre mennek, ha nem engedi meg, hogy 11 óra előtt összevásárolhassák az élelmiszereket. —

— Már régen felhoztam volna az összes aradi kofákat, de nem tudtam őket összeszedni — nincs ezekben egy csöppnyi „szociális" érzés — mondotta és lesujtó mozdulattal mutatott a körülállókra. Nagy lárma keletkezett. Mindnyájan egyszerre akarták igazolni, hogy ők már jöttek volna, csak a Julcsa, Mari vagy az Erzsi néni nem akart. A szószólójuk öblös hangjával csendet teremtett:

— Fogjátok be a szájatokat, fődolog, hogy már itt vagytok!

Csend lett és a vezető tovább beszélt:

— Vagy mi adjuk be az iparunkat és akkor a város nem szedheti a helypénzt, vagy pedig a város adja be a derekát.

Eddig nagyon rokonszenves voltam előttük, mert dacára annak, hogy a fejem már zugott a sok beszédtől és lármától látszólag türelemmel és érdeklődve hallgattam őket. De amikor megkockáztattam azt a mondást, hogy a közönségnek az az érdeke, hogy a termelőktől és ne a kofáktól szerezze be az élelmiszereket, mert igy olcsóbb, elveszitettem minden rokonszenvüket.

— Nem ért az ur ahhoz! Ha a maga felesége kofa volna, másképp beszélne! Persze az olcsó tojás jól jön! — és ezekhez hasonló kiabálások röpködtek a gyülekezetből. Azután be akartak menni a főpolgármesterhez, aki jelenleg Bucurestiben tartózkodik. A főpolgármesternek szerencséje van. (p. g.)

LEGUJABB

A győzelem gyümölcse.

Páris. Castelnau tábornok, a hadügyi bizottság elnöke a katonai szolgálatról szóló javaslat tárgyalása során a kamarában kijelentette, hogy Franciaországot mindaddig háboru fenyegeti, amig Németország le nem mond a revansról. Franciaországnak le kell aratnia a győzelem gyümölcsét.

Lenin betegsége.

Berlin. A szovjet kormány itteni képviselői azt mondják, hogy Leninhez azért hivták Klemperer tanárt, állapitsa meg, hogy elmehet-e Genuába. Leninnek ugyanis belső vérzése van. Forser német specialista szintén Leninhez utazott.

Uj bank Bécsben.

Bécs. Az osztrák fővárosban kétmilliárd koronával report-bank alakult, amely a nagybankok alapitása. A bank feladata, hogy a tőzsdecégek ügyfeleinek értékpapir-üzlet lebonyolitására kölcsönöket nyujtson.

Politikailag kifogásolható.

Budapest. Az egyik lap közölte, hogy a belügyminiszter arra utasitotta a közigazgatási hatóságokat, kisérjék figyelemmel a nemzeti szempontból veszélyes demagógia megakadályozására a politikailag kifogásolható egyéneket, különösen Rassay Károlyt, Rupert Rezsőt, Drózdy Győzőt, Balla Aladárt, Batthyány Tivadart, Fényes Lászlót, Buza Barnát, Szilágyi Lajost, Nagy Györgyöt és Garami Ernőt. Ezek szerepléséről pedig tegyenek jelentést. Illetékes helyen kijelentik, hogy e hiresztelés valótlanság és ilyen rendeletet nem adtak ki.

Szász Zoltán pöre.

Budapest. Szász Zoltán bünpörében a védők tárgyi bizonyitékok hiányában felmentést kértek.

Felhivás

az aradi esküt nem tett tisztviselőkhöz

Az „Ellenzék" cluji (kolozsvári) napilap 1922. évi március hó 22-dik számában következő cikk jelent meg:

A Magyar Szövetség cluji (kolozsvári) központjának égisze alatt a cluji (kolozsvári központ) Baba Novac (Bethlen utca) 3. számu hivatalos helyiségében megalakult az esküre jelentkező tisztviselők alkalmi bizottsága. A bizottságot arra a célra alakitották meg, hogy a tisztviselőkérdést a kormánnyal véglegesen rendezzék. Az alkalmi bizottság most felhivással fordul az összes érdekelt tisztviselőkhöz, hogy minden vármegye székhelyén állitsanak össze rangsor szerint és tárcánként névjegyzéket három példányban. Ennél az összeirásnál a vasutasok kimaradnak. A felekezeti tanárok és tanitók ügye külön rendezés alá fog kerülni a felekezeti főhatóságok közbejöttével s igy a névjegyzékben csak azok a tanárok és tanitóknak kell szerepelniök, akik sem az államnál, se a felekezeti iskoláknál nem kaptak alkalmazást. A vármegyénként pontos adatokkal összeállitott névjegyzékeket a kolozsvári központhoz kell beküldeni. A kimutatásoknak rovatosan a következő adatokat kell tartalmazniok: Sorszám, Név, Lakás, Állás, Szolgálati idő, Jegyzet. A jegyzet rovatban azt kell feltüntetni, hogy az illető szolgálni akar-e avagy nyugdijat kér. Az elkészitett kimutatások egy példánya öt napon belül beküldendő a kolozsvári központba. A másodpéldány beküldendő azon hivatal főnökéhez, ahol az illető tisztviselők utoljára közszolgálatot teljesitettek. A harmadik példányt meg kell őrizni. A felhivás értelmében külön kell összeirni azokat a tisztviselőket, akik a városnál, külön azokat akik a vármegyénél s a pénzügyi igazgatásnál stb. voltak alkalmazásban.

Felhivatnak az *Aradvármegye* törvényhatóságánál alkalmazva volt, esküt nem tett megyei tisztviselők, hogy a fenti felhivásban kivánt adatokat dr. *Borsos* Béla volt vármegyei főorvoshoz (Arad,

Strada Muresului 3., Maros utca 3. sz.) három nap alatt mutassák be. Figyelmébe ajánltatik a többi esküt nem tett állami, törvényhatósági, községi volt alkalmazottaknak, hogy szolgálati ágazatonként, (pénzügyi, postai, jegyzői, stb.) kimutatásaikat állitsák össze és a felhivásban megnevezett helyekre juttassák el.

Uj törvényhozók.

*

Pop C. István.

Siria (Világos) uj képviselője a parlamentben: dr. *Pop* C. István Azaz, hogy nem is uj, mert 1905. óta eddig még mindig őt küldte a parlamentbe képviselőjéül Siria. Pop C. István ma 56 éves. Jogi tanulmányait Budapesten végezte és ott is tett ügyvédi vizsgát. 1890-ben jött Aradra és ügyvédi irodát nyitott. Aradon való tartózkodása alatt mindig foglalkozott politikával. 1900. óta tagja a román nemzeti párt végrehajtó bizottságának. Mint ilyen vett részt 1902-ben a Brüsszelben tartott nemzetközi kongresszuson, melyen az elnyomott nemzetek, igy többek között a magyarok és románok is képviseltették magukat. 1904-ben a Clujon (Kolozsváron) lefolytatott memorandumperben ő végezte a védői teendőket. Emlékezetes még bizonyára, hogy 1904-ben a román nemzeti párt memorandummal fordult I. Ferenc Józsefhez, amelyért azután a vezető embereket báró Bánffy Dezső kormányának igazságügyminisztere, Szilágyi Dezső perbe fogatott. Az aradmegyei törvényhatóságban mindig élénk tevékenységet fejtett ki. Veliciu Mihály után ő vette át a román nemzeti párt vezetését. 1905-ben, amikor a román nemzeti párt aktivitásba lépett, őt választotta meg Siria képviselőjének és azóta minden ciklusban ő képviselte ezt a kerületet. A világháboru alatt egyszer az aradi várban lévő beteg szerb foglyok érdekében Sarkotics tábornoknál, Bosznia és Hercegovina katonai kormányzójánál járt közben, másodszor pedig a Sopronban internált románok érdekében interveniált Bécsben. 1918-ban a forradalom kitörése után az első, Aradon megalakitott Consiliul dirigent (kormányzótanács) elnöke lett és az is maradt december elsejéig, az alba-juliai (gyulafehérvári) román nemzetgyülésig Az alba-juliai gyülésen megalakitott uj kormányzótanácsban ő vette át a hadügyi tárcát. Ezután még tagja volt mint miniszter Bratianu, Vaitoianu és Vajda kormányainak. Amikor Vajda egy évig Párisban volt, ezen az egy éven át Pop C. István helyettesitette a miniszterelnököt. A román nemzeti párt végrehajtó bizottságának ma is tagja és annak egyik alelnöke.

A magyarság peticionál.

Két miniszter kiválik a kabinetből.

CLUJ. Az „Ellenzék" munkatársa beszélgetést folytatott *Grand pierre* Emillel, aki többek között kijelentette, hogy *a magyarság megtámadja peticióval* a törvénytelen választásokat, elsősorban a Magyar Szövetségen kivül álló magyar képviselők, illetőleg szenátorok mandátumait, hogy eképpen mindenki előtt érthetően dokumentálják, hogy ezeket nem ismerik el képviselőknek. A továbbiakra nézve az a véleménye, hogy az esetleges pótválasztásokban a magyarság ne vegyen részt, mert a megválasztott képviselőknek és szenátoroknak sem lehet más kötelezettségük, mint az országgyülésen részletesen előterjesszék a magyarságot ért sérelmeket, azután bejelentsék, hogy ők is lemondanak mandátumaikról. (RTI.)

BUCURESTI. Az Adeverul jelenti: Sasu kereskedelmi és Marzescu munkaügyi miniszterek a legközelebbi napokban kilépnek a kabinetből. (RTI.)

BUCURESTI. Az Adeverul értesülése szerint a parasztpárt öt tagu küldöttségén kivül, amely tegnap utazott el Clujra, a mai nap folyamán Averescu tábornok és Marghiloman is odautaztak, hogy megalakitsák a közös ellenzéki blokkot. (RTI.)

BUCURESTI. A parlamenti többséget szerdára értekezletre hivták össze. (RTI.)

Aradi kolónia Budapesten.

Müsoros estély volt aradi szereplőkkel.

— *Budapesti tudósitónktól.* —

Azok, akik Aradról és Aradmegyéből Magyarországra, főként pedig Budapestre repatriáltatták magukat, a magyar fővárosban sem válnak hütelenekké egymáshoz, hanem minden egyes alkalmat felhasználnak az együttlétre és ugyszólván aradi egyesületet alkotnak maguk között. Ezek a szülőföldtől az idők és viszonyok változása folytán megszakadt emberek, az otthoni tradiciókhoz, a megszokáshoz hiven a magyar főváros forgatagában sem hagyják el egymást, egymásra találnak és testvéries együttérzéssel talán ma még sokkal közelebb állanak magukhoz a visszaemlékezésben, mint annakidején amikor még itt voltak közöttünk. Hetenként összegyülnek, elmondják egymásnak ügyes bajos dolgaikat, néha mulatnak is egy kicsit, szórakoznak és azután egy hétre ismét elválnak. A társaság garszán része együtt étkezik és ez a kis kolónia azáltal ugyszólván kis fiók Araddá válik a magyar metropolis testében a maga szerető összetartása folytán.

Eddigelé a nyugati pályaudvar restaurációjának egyik külön termében voltak ezek a hetenkinti társas összejövetelek. Március 4-én pláne egy müsoros bál estély keretében folyt le egy izig vérig aradi ünnepség. A müsort dr. Barna F. János főgimnáziumi tanár elmés prologusa vezette be. Utána Szép János polgáriiskolai tanár tárogatózott cigánybanda kiséret mellett, dr. Wagner József képezdei igazgató hegedült, zongorán a felesége kisérte. Gellényi Hajni énekelt, Somogyi Klári zongorázott, dr. Nesztler Ede kir. ügyész és felesége alkalmi költeményeket adtak elő. Uray Manyika magyar dalokat játszott zongorán. A müsor utolsó száma egy tréfás jelenet volt, melynek szereplői között ott láthattuk Láng János nemzetgyülési képviselőt, dr. Vass István MÁV. felügyelőt, dr. Uray József ügyvédet és Czobor Ottó igazgató tanitót. Ezután vidám vacsora következett, majd ropogós tánc, ami belenyult a kiviláglós virradatba. A zenét az aradi egyetemi hallgatók zenekara szolgáltatta. A jelenlevők száma ezen az estén az 500-at is meghaladta. Legnagyobb részük itt következik:

Wolfram Mátyás és neje, Solymosán László Elemér Irma, Prazsák Ferenc és neje, Kerenkes Magda, Szöllösy Károly, Ohrenstein László, Nagy Ernő, Blaskovich Zoltán, Günther Pál, Csudgay Ernő, Edvi-Illés Péter, Huszlik László, Pekló Géza, Vigyázó György, Hamsa Dezső, Baumgartner fivérek, Kádas, Pálfy László, Lihovnik Béla, Báró Exterde Kálmán, ifj. Strobl Alajos, Landár Wanda, dr. Fülöp Lajos, Vannay János László, dr. Boross József és neje, Ásmány Gyula és neje, Neumann János és neje, Boros Adolf, Ballenger János és neje, Soósné és leánya, Kelemen Ferenc, dr. Mike József és neje, Halpern Henrik és neje, Korilly Géza és neje, Kárpáti László, dr. Olasz Pál és neje, Schauer János, Ungár Géza és családja, Kricsfalussy István és családja, Vlacsil Károly és neje, Perontka Emil, Liptay János és neje, Ferenczy Kálmán és neje, Sugár József és neje, Bognár Jenő, Kárlik József, Neidenbach Sándor és neje, Stark Béla és neje, özv. Herczegh Gézáné, Both Ferenc és neje, Magyary Zoltán, Román István, Kruppa Margit, Strumberger Oszkár és neje, Sziklay Berta, Matuszka Miksa és neje, Vertán leányok, özv. Ritt Alajosné, Krcsmárik Jánosné, Baszler János és neje, Dugán Ágoston, Illosvay Zoltán és neje, Kuszál József és családja, Wagner János képezdei főigazgató, dr. Szabó Árpád és neje, Bauer Mici, Wolter Ede és családja, Farkas Mariska, Dippold János és neje, Szathmáry Géza és fiai, Kovalik Mátyásné, Mohaupt József és neje, Possevitz Géza és családja, Mohaupt György, Kádas Aranka, Ferenczy Ilonka, Horváth Gizi, Selly Mátyás és családja, Szedlácsek Mária, özv. Sándor Istvánné és családja, Fodor Károly és családja, Pogány Irén, Horák József és neje, dr. Uray József és családja, dr. Keszler Ede és neje, dr. Barna I. Fidél, dr. Wagner József és neje, Gellényi Gézáné és családja, Lang János és neje, dr. Vass István és családja, Somogyi János és családja, Kehrer Károly és neje, Czobor Ottó és családja, Ritt Gyula és családja, Rudnai Béla és neje, Skuteczky Lajos és családja, Pünkösti János és családja, dr. Zimmermann Károly és neje, dr. Szilyné Salamon István és neje, Brassoványi Jánosné és családja, Harmath József és neje, Lengyel Boriska, Lajta József, Moravek István és neje, Berényi Dezső és neje, Szmetana Ágoston, dr. Major Sándor és neje, dr. Felletár Emil és neje, Vigyázó István és családja, Major Gyula és családja, Hobik Béla és családja, Kustyán Lajos és neje, Tutsek Lipót.

Az aradiak társasága az utóbbi időben az Aradról repatriáit Lőrinczy János Teréz körut 43. sz. alatt levő vendéglőjébe helyezte át székhelyét. Az aradi Vadászkürt egykori tulajdonosa kedves figyelemmel itt állandó külön szobát nyitott a hazabelieknek, akik közül itt mindig megtalálható valaki. A kis kolónia a nyár tartamára Budapest környékére tervez állandó kirándulásokat.

HIREK.

SVEN HEDIN BUDAPESTEN.

Budapest. A Magyar Földrajzi Társaság ez év májusában fogja megünnepelni tudományos működésének ötvenéves jubileumát, mely fényes keretek közt fog lefolyni. A jubileum, melyen az ünnepi beszédeket József királyi herceg, Teleki Pál gróf, Cholnoky Jenő és Havas Rezső tiszteletbeli elnökök tartják, ez év május 7-én lesz a Tudományos Akadémia nagytermében. Az ünnepély alkalmával megkoszoruzzák Xantus János és Hunfalvy János sirját, majd a nemrég elhalt nagy földrajztudósról, Lóczy Lajosról elnevezett utca jelzőtábláját leplezik le. A jubileumi ünnepségre számos külföldi tudóst hivtak meg, köztük Sven Hedint, a világhirü ázsiai utazót is, aki megigérte megjelenését.

— **A királyné Belgrádban.** Bucuresti. Mária királyné április 5-én Belgrádba utazik, ahol tizenkét napig fog tartózkodni.

— **A céghivatal uj vezetője.** Popovics Sever táblabiró helyett, akit most neveztek ki az aradmegyei agrárbizottság elnökévé a törvényszék céghivatalának vezetését Hargott táblabiró vette át.

— **Az árellenőrző bizottság uj elnöke.** Camaresescu Emil táblabiró, akit a baia de krisi (körösbányai) agrárbizottság elnökévé neveztek ki, legutóbb az árellenőrző biróságnál betöltött elnöki tisztét Mircea Antonini táblabirónak adta át.

— **A pontos, lelkiismeretes hivatalnokok.** Március 31-én fejeződik be a város költségvetési éve. A hivatalokban lázasan dolgoznak, hogy a határidőre lezárhassák a könyveket. A főpolgármester, mint minden évben, most is felszólitotta a hivatalok főnökeit, hogy a költségvetési év befejeztével terjesszék elő jutalmazás céljából a pontos, lelkiismeretes hivatalnokok neveit.

Az angol király beteg. London. V. György angol király a mai napon beteg lett, ugy, hogy kénytelen volt ágyban maradni.

— **A bucuresti római katolikus érsek Timisoarán.** A bucuresti római katolikus érsek Netzhammer Rajmund dr. tegnap meglátogatta Timisoarán Glattfelder Gyula dr. csanádi püspököt, illetve viszonozta annak bucuresti látogatását. A szakállas katolikus érsek nagy feltünést keltett a Bánság fővárosában, melynek összes katolikus jellegü intézményeit megtekintette. Netzhammer érsek szakállviseletének az a magyarázata, hogy Romániát a katolikus egyház missziós területnek tekinti, hol papjainak megengedi a szakállhordást.

— **Mit követelnek Németországtól?** Páris. A jóvátételi bizottság követelése az 1922. évre Németországtól 720 millió aranymárka és 2.450 millió aranymárka értékü természetbeni jóvátétel.

— **Révay Kálmán halála.** Megirtuk annak idején, hogy Révay Kálmán volt aradi járásbiró szivszélhüdés következtében Budapesten az utcán összeesett és meghalt. Temetésén a magyar fővárosban élő aradiak testületileg vettek részt. A sirnál az otthoniak nevében dr. Barna F. János tartott bucsuztató beszédet, mely után az aradiak koszorut helyeztek a koporsóra.

— **Nincs szabadság.** Az egészségügyi főfelügyelőségtől ma rendelet érkezett a városi orvosi hivatalhoz, amely szerint a hatósági orvosok a mai naptól számitva nem mehetnek tanulmányi szabadságra.

— **Volt aradi vasuti főtisztviselő halála.** Budapest. Szcepkovszky Teofil nyugalmazott MÁV. főellenőr, aki évtizedeken át müködött az aradi üzletvezetőség számosztályában, most hosszas betegeskedés után Budapesten meghalt. Az elhunytban Szcepkovszky Teofil volt aradi rendőrfogalmazó, jelenleg budapesti államrendőrkapitány édes atyját gyászolja. Temetése március 19-én volt a budapesti Kerepesi-uti temetőben. A végtisztességen a Magyarországon lakó aradiak testületileg képviseltették magukat.

— **Letartóztatott kommunistavezér.** Berlin. Ahrends kommunista vezér lakásán a rendőrség házkutatást tartott, amely alkalommal egy teljesen felszerelt radió állomást, titkos telepeket, a polgári telefon- és távirda felszerelés rajzát, valamint a póstánál alkalmazott kommunista tisztviselők névsorát találták. Ahrends menekülni próbált, de letartóztatták. (Radió-Orient.)

— **Ujabb holttest a Nádor-csatornában.** A seleusi (szőlősi) malom mellett húzódó Nádor-csatornában megtalálták Csizmás Vazul odavaló parasztember holttestét, aki már január 22-én eltünt a lakásáról. A csendőrség azonnal megindította az ügyben a nyomozást, mivel valószinü, hogy a parasztgazda bünténynek lett az áldozata. Ez annál is inkább feltehető, mert ezen a héten ez már a második eset, hogy eltünt emberek holttestére bukkannak a Nádor-csatornában.

Aradról kicsempészett bútorok.

(Szigorúan ellenőrzik a repatriálókat.)

Eddig leginkább oly módon jutott a lakáshivatal megüresedett lakáshoz, hogy a repatriáltak lakásaira tette rá a kezét. A legutóbbi időben azonban, dacára annak, hogy nagyobb számmal távoztak repatriálók, igen sok vagonban ugyszólván alig tudott Vatianu Aurél a repatriáló hivatal főnöke üres lakásról értesitést adni a lakáshivatalnak. Most Vatianu főnök rájött arra, hogy az utóbbi időben több repatriált nem csak a saját bútorait, hanem a másokét is magukkal viszik. Többen olyanok, akiknek itt rendezetlen tartozásaik vagy egyéb kellemetlen ügyeik voltak, vagy egyszerü utlevéllel távoztak Magyarországra, vagy pedig átszöktek a határon, megbizást adtak ittmaradottaknak, hogy repatriálásuk alkalmával vigyék magukkal az ő ingóságaikat. Eltekintve attól, hogy a nem repatriálási uton távozottak ingóságaik ittlétével ügyeik rendezésére lehetett volna kényszeriteni, károsodás érte az államot azáltal is, hogy igy ezeknek holmijait is vámmentesen vitték át a határon. Vatianu főnök a jövőben fokozottabb ellenőrzés alá véteti a távozókat, hogy azok idegen holmikat ne vihessenek magukkal. Akiket rajtaérnek, hogy ezt mégis megteszik, azok ellen csempészés miatt fogják meginditani az eljárást. A repatriáló hivatal felhivja a repatriálni szándékozókat, hogy kérvényeiket jó előre adják be a hivatalhoz, mielőtt eltávozni szándékoznak. Az utóbbi időben megtörtént, hogy 3 hét is elteit és a cluji központi repatriáló hivataltól még mindig nem érkezett meg a felterjesztett utlevél. Akiknek kérvénye pedig benn van, azok ne sürgessék az elintézést, mert a hivatal a sürgetést nem fogja figyelembe venni és azt csak a hivatal zaklatásának fogja tekinteni.

— **A csehek kiutasitják a magyar tisztviselőket.** Prága. A minisztertanács ma olyan értelmü határozatot hozott, amely szerint a magyarországi illetőségü magyar tisztviselőket a reaktiválásból kizárja és kiutasitja őket Csehszlovákiából.

— **Andrássyék bünügye.** Budapest. Andrássyék bünügyének mai tárgyalásán az ügyész és az előadó előterjesztése töltötték ki a tárgyalás idejét.

— **Szovjetköztársaságot akartak Délafrikában.** London. Fokvárosból jelentik, hogy Smuts tábornok kijelentette a délafrikai egyesült államok parlamentjében, hogy a forradalmárok Johannesburgban ki akarták kiáltani a szovjetköztársaságot és ott vérfürdőt akartak rendezni. Bejelenette, hogy a bünösöket biróság elé állitják.

— **Tiltott határátlépésért.** Kövér Lajos aradi lakost a büntető járásbiróság tiltott határátlépésért 25 napi elzárásra itélte.

— **Tizenötmillió lei sikkasztottak.** Bucuresti. A vasuti élelmezési szabályzatok megvizsgálására kiküldött bizottság holnap terjeszti be jelentését. Eddig tizenötmillió lei sikkasztását konstatálták. (RTI.)

— **Elgázolta a mozdony.** Nagy Teréz pecicai leány tavaly február 3-án Aradról hazautazott szüleihez. Mikor az ópécskai tanyáknál kiszállt a vonatból, nem vette észre, hogy Battonya felől egy magányos tehermozdony közeledik felé, még pedig olyan sebesen, hogy sem neki nem lehetett már kitérni, sem pedig a gépet nem lehetett már fékezni. A szerencsétlenség elkerülhetetlen volt. A vágtató mozdony maga alá rántotta a fiatal lányt, akinek mindkét lábát tőből leszelte. Közveszélyes cselekedet büntette miatt Réna János mozdonyvezető ellen megindult az eljárás. A vizsgálóbiróság most folytatja le a vizsgálatot, amely előreláthatólag már a közeli napokban be fog fejeződni.

— **Az ellopott pászkaliszt.** Haber Gyula az izraelita hitközség titkára ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy a hitközségtől egy zsák pászkalisztet ellopták. A nyomozás során sikerült a tolvajt letartóztatni, akinek lakásán megtalálták az ellopott pászkalisztet.

— **A városok kongresszusa.** Cluj. Cluj városa kongresszusra óhajtja meghivni az összes román városok képviselőit. Az előzetes értekezletet május 3-án kezdik meg. (RTI.)

— **Felmentés a le nem bélyegzett koronák miatt.** Szombati András majlátfalvai parasztgazdát azzal vádolta az ügyészség, hogy 1920. áprilisában 20600 lebélyegzetlen koronát akart átvinni a határon. Ügyét ma tárgyalta az aradi törvényszék büntető tanácsa. Szombati a tárgyalás során bebizonyította, hogy a kérdéses időben még sem a Bánságban, sem Nadlacon a korona nem volt lepecsételve. Ártatlansága ennek folytán minden kétséget kizárólag bebizonyosodott ugy, hogy az ügyész is elejtette a vádat. A törvényszék ennek alapján a további eljárást megszüntette.

— **Gyári tüz.** Ma reggel félnyolc óra táján tüzet jeleztek a vasuti állomás közelében levő Valcu Maxim-féle gépgyárból. A gyártelep raktárhelyisége eddig ismeretlen okból kigyulladt és csakhamar lángokban állt az egész tetőzet. A tüzoltóság Mihájlovics Gyula főparancsnok vezetésével kivonult a tüzhöz, amelyet félóra multva eloltottak. A kár jelentéktelen.

— **A „Kereskedelmi, Ipari és Pénzügyi Compass“** eluji szerkesztősége román, magyar és német nyelven hatalmas kötetet készül kiadni, s abban Románia iparának és kereskedelmének fokozatos fejlődését a kereskedő világnak bemutatni. A kötetben — mit „Kereskedelmi Kalauz“ cimen ad ki s, amiből sok ezer példány kerül külföldre — nemcsak minden részvénytársaság mult évben elért üzleti eredményéről fog beszámolni, hanem abban Románia minden nagyobb vállalatát és nagykereskedőjét dijtalanul iktatja be, miáltal iparunknak és kereskedelmünknek megbecsülhetetlen szolgálatot tesz. Ugy az államnak, mint minden részvénytársaságnak és nagykereskedőnek érdekében áll, hogy a mü mielőbb elkészüljön és belőle iparunkról, kereskedelmünkről, minden aziránt érdeklődő hü képet alkothasson magának. A szerkesztőség — amint értesülünk — lázas szorgalommal dolgozza fel a bankok, ipari és kereskedelmi részvénytársaságok 1921. évi zárszámadásainak adatait, minden reményünk megvan tehát ahhoz, hogy végre kereskedelmi compassunk elkészül. A szerkesztőség egyébként ezuttal is felkéri a részvénytársaságok igazgatóit, hogy mult évi zárszámadásaikat, a nagykereskedők pedig a hozzájuk kiküldött kérdőiveket czimére küldjék be. Amelyik vállalat kérdőivet nem kapott, levélben kérje a compassba való felvételét.

— **Pászkaelőjegyzés.** Az izr. hitközség kéri az érdekelteket, hogy pászkaszükségletüket az irodában, vagy a gyüjtőhelyeken f. hó 31. napjáig jelentsék be, nehogy későbbeni igények ellátatlanok maradjanak.

— **Tekintse meg** Vándor divatáruház kirakatait Str. Metianu (Forray-utca). Meggyőződhet feltünő olcsó árairól.

— **Felhivjuk** a közönség szives figyelmét a Butorszövetkezet kirakatában, Szinház bejáratával szemben, kiállitott gyönyörü, müvészi készitményü villanycsillárra, amely az aradi Patronázs Egyesület lakatos- és villanyszerelő műhelyében (Városi Szegényház) készült. Bármilyen minta vagy rajz utáni megrendelések a legolcsóbb árban a legrövidebb idő alatt készülnek.

Apró históriák.

Kinek szólt a pofon? Az egyik hegyaljai vasuti állomáson nagy ribillió volt. Egy felhevült, erősen kipirult arcu polgártárs szaladt be az állomásfőnökhöz, kérve a panaszkönyvet és elmondva az esetét:

— Főnök ur, kérem, amint a vonat berobogott a pályaudvarba és megállott, valaki elkiáltja magát: Szervusz, Kohn! Erre én kihajoltam az ablakon, mire egy ember pofon vágott.

Az állomásfőnök a panaszost meghallgatta és kérdi tőle:

— Hogy hivják magát?

— Schwarcz a nevem, kérem alázan.

— Hát akkor mit akar maga? Az a pofon Kohnak szólt és nem magának.

És Schwarcz belátta, hogy az állomásfőnöknek igaza van.

*

A jól nevelt halott. A Tosca tegnap esti előadásán a második felvonás utolsó jelenetében a következő izgalmas eseiekmény játszódott le a szinpadon: Róna Dezső szinigazgató (Scarpia) Aca de Barbu (Tosca) által okozott késszurások következtében a legnagyobb müvészettel hal meg. És amint egy jól nevelt halotthoz illik, kinos vergődések után elterül a szinpadon. Tosca, amint már ilyenkor szokás, két gyergyát állit a halott feje mellé. A gyertyák közvetlen a bársony függöny alá kerültek. A függöny lassan leereszkedik. Általános az izgalom a közönség körében.

— Szent isten, suttogják, lángra lobban a függöny.

Rémült arcu emberek menekülésre készen nézik a gyertyákhoz közeledő függönyt. És csoda történt. A halott Scarpia hirtelen mozdulattal megragadja az exponált helyen levő gyertyatartót és elloditja a már éppen ráereszkedő függöny alól. Ezt már még sem vártuk volna egy jól nevelt halottól.

Legujabb tavaszi ruhák megérkeztek JULIU PLESZ GYULA női ruha-áruházába

Arad, Str. Col. Pirici (Vörösmarthy-u.) 3. A szinház épület hátsó bejáratával szemben. — Külön angol és francia mérték osztály. — Olcsó árak! 961

Irodalom és müvészet.

* **A szinház heti müsora.** Csütörtök: Gazdag leány, Poór Lili felléptével (C. bérlet.) Péntek: Hazatérés Poór Lili felléptével (A. bérlet.) Szombat: Álarcok, bemutató előadás Poór Lili felléptével (B. bérlet.) Vasárnap este: Álarcok, másodszor. Poór Lili felléptével (C. bérlet.) Hétfő: A Gazdag leány, Poór Lili felléptével (A. bérlet.)

* **A Tosca** tegnap esti előadása kétségtelenül eseményszámba ment a városi szinház ez évi történetében. Ha Grozavescu Trajánról péntek esti Bohémekbeli debutálása alkalmából azt irtuk, hogy ma Nagyrománia legkiválóbb Rodolpheja, ugy tegnapi szereplése ezt Cavaradossira is vonatkoztatta. Olyan éneklési stilust, hangtechnikát és játékudást árult el a festő megszemélyesitésével, ami csak az igazán nagyreményekre jogositottak, a kiválasztottak sajátja. Legjobbat nyujtotta a második felvonás Viktoriájának nagy müvészi készséget igénylő interpretálásával s a III. felvonás levéláriájával. Aca de Barbu, aki a Saffi a Butterfly után most a benne lakó asszonyiasság harmadik pariánsát állitotta elénk, minden tekintetben méltó partnere volt Grozavescunak. Az aradi közönségnek Medek Anna Toscája élhet még emlékezetében, a Barbué Jeritza Mária classikus müvészetéhez áll legközelebb. Kár, hogy a darab rendezője az utolsó felvonás nagyszerü illusióját egy különben tehetséges fiatal operettszubrett kulisszamögötti vergődő számypróbálgatásaival bontja meg következetesen. (b. gy.)

* **Érdekes müvészházasság.** Vasárnap érdekes házasságkötés történt a magyar fővárosban. Solti Hermin, a budapesti Royal-Orfeum müvésznője, aki csak nemrégen vált el népszerü férjétől, Király Ernőtől, ismét házasságra lépett. Ezuttal Elkán Zoltánnal, az ismert budapesti nagyiparossal. A bájos Soltit, kinek szublimátos öngyilkoskisérlete másfél évvel ezelőtt nagy port vert fel Magyarországon a szinházi élet kitünőségei elhalmozták szerencsekivánataikkal.

* **Ady-délután** lesz a Kölcsey-Egyesület VIII-ik vasárnapi irodalmi délutánján, melyen dr. Szöllősi Zsigmondnak a nagy költő életét és költészetét méltató előadása után ifj. Vas Gusztávné és Zala Béla müvész Ady-verseket szavalnak. Végül Szabó Gyula, a városi szinház müvésze Ady—Reinld-dalokat fog énekelni.

* **Ma félhelyáru tisztviselői és munkáselőadás** van a Modern Kabaréban. A közönség kivánságára a keddi félhelyáru előadásokat ezentul csütörtökön tartja a Modern Kabaré. Az első ilyen félhelyáru előadás ma este lesz, amelyre mindem alkalmazott megváltha tja félhelyáru jegyét. Teljes esti müsor.

* **A szinházi iroda hirei.** Poór Lili ma este a Gazdag leány c. vigjátékban folytatja vendégjátékait. — Péntek este lesz Biró Lajos hatalmas drámájának, az Álarcok-nak bemutatója. A darab igen izgalmas témáju. Az egész drámai személyzet nagy szorgalommal készült a darabra, melynek fő női szerepét Poór Lili játsza. — Szombat délután, Gyümölcsoltó boldogasszony napján mérsékelt helyárak mellett a Hermelines nő van müsoron. — Vasárnap délután a Nebántsvirágot tüzte ki az igazgatóság, mely alkalommal a cimszerepet a tehetséges Zilahy Irén játsza. — Poór Lili bucsufellépésül hétfőn este a Gazdag leány Freulein Marie szerepét választotta.

MOZI. * **Forgószél kisasszony — utoljára az Apollóban.** Csütörtökön mutatja be utoljára az Apolló szinház a „Forgószél kisasszony" cimü ragyogóan szellemes, egészséges humoru vig játékot, amely az előző napi előadásokon óriási sikert aratott. Dorian Lucy, ez a szeretetreméltó és ragyogó tehetségü müvésznő személyesiti a filmen Forgószél kisasszonyt. Maga az élet, az üdeség, a vidámság és a fékezhetetlen fiatalság. Minden tettével derüt csal az arcunkra. Olyan bonyolult helyzeteket teremt, hogy a kacagás elementáris erővel tör fel a nézőtéren. Az Apolló még csütörtökön veti a nagystilü vigjáték-filmet.

* **Jön Sándor Mátyás!**

* **A ködön tul.** (Tengerészdráma az Urániában.) Két nap óta nagyszabásu tengerészdráma vonza a közönséget az Urániába. A mi világunktól távol élő emberek drámája ez a gyönyörü film. Künn a végtelen tengeren játszódik az idegekbe markoló cselekmény. Izgalmas nál izgalmasabb jelenetek váltják fel egymást s mi feszült érdeklődéssel kisérjük a drámai összeütközések kifejlődését. A lebilincselő meseszövést nagyban emeli a természeti szépségekben gazdag fölvételek, amelyeknek tüneményes szinpompájával alig tudunk betelni. Az érdekes és szép filmet csütörtökön utoljára mutatja be az Uránia szinház.

Aradi házért — budapesti bérpalota.

(A valuta-differencia titkaiból.)

Az aradi és a budapesti ingatlanok között röviddel ezelőtt még mérhetlen távolság volt érték tekintetében. Kinek mert volna eszébe jutni, hogy egy aradi házért egy budapestit kivánjon cserébe? Hogy az idők fordultával mekkorát változott a helyzet, arra élénken rávilágit az alábbi apróhirdetés, mely a budapesti „Az Ujság" tegnapi számában jelent meg:

HÁROM ÉS FÉL MILLIÓ koronával keresünk Budapest forgalmas helyén négyemeletes bérházat. Ajánlatok nyéki Nyéky Ilona gazdaságának vezetőségéhez küldendők Dombegyházára.

Ez a három és fél millió magyar korona teljes ára a fentirt urinő egyik, a közel multban eladott aradi házának. Nyéky Ilona pár héttel ezelőtt eladta a Strada Closca (Szent László) utcai egyemeletes házát hétszázötvenezer leiért. Akkor a leu nem egészen öt koronán állott. Ez az összeg Magyarországba átutalva három és fél milliót tett ki. Nyéky Ilona tehát egyszerüen elcseréli aradi házát budapestire, még pedig ugy, hogy az egyemeletes aradiért négyemeletes bérpalotát kap Budapesten.

Közgazdaság.

Az Aradi Kötö- és Kötszövö gyár r. t. 1922. április 2-án, délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyülését Lövész-utca 6. sz. gyáriroda ülésterében. A vállalat, amelynek 2,400.000 lei alaptőkéje és 1,196.520.56 tartaléktőkéje van, az 1921. évben 900.132 lei tiszta nyereséget mutat fel. A vállalat hitelezői 4,160.912.55. adósai 2,595.352 lei, ingatlana 2 millió 213.246.31, gépei 1,808.396.65, anyagok és készárui 998.579 leiel vannak felvéve. A mérleget dr. Marcus Mihály, dr. Rácz Sándor, S. Mateescu, mint igazgatók, Rácz Gyula vezérigazgató irták alá. — Amint értesülünk, a vállalat a közeljövőben üzemét lényegesen kibővíti és uj cikkeket fog a piacra hozni és az alaptőkének lei 2 millió 400.000-ről 4,800.000 leire való felemelését fogja elhatározni.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Március 22.) Dollár 137, márka 0.5, sokol 2.40, dinár 1.80, magyar korona 0.19, budapesti kifizetés 5.85, bécsi kifizetés 51, berlini kifizetés 0.49, franca frank 12.5, prágai kifizetés 2.40.

Bucuresti kurzusok. (Március 22.) Napoleon d'Or 465, francia frank 12.20, angol font 585, lira 6.85, márka 0.52, dollár 137, sokol 2.60, magyar korona 0.20, dinár 1.74. Kifizetések: Páris 12.28, London 595, Berlin 0.50, Milano 7, prága 2.40, Newyork —, Belgrád 1.70.

Zürichi nyitás. (Március 22.) Berlin 178, Newyork 514, Milano 2615, Prága 887.5, Budapest 63, Zágráb 155, Bucuresti —, Varsó 13, Bécs 6.75, lebélyegzett osztrák korona 7.25.

Bécsi kurzusok. (Március 22.) Magyar korona 13.08, dollár 7437, angol font 326, francia frank 670, lira 378, leu 54.75, Kifizetések: Budapest 9.25, Berlin 25.12 és fél, London 328, Milano 380, Newyork 7475, Páris 673, Prága 131.25, Zürich 1455.

Budapesti nyitás. (Március 22.) Napoleon d'Or 3095, dollár 831, márka 284.5, osztrák korona 11.625, rubel —, leu 606, sokol 1437, dinár 965, lengyel márka —.

Zürichi zárlat. (Március 22.) Berlin 174, Amsterdam 19420, Newyork 514, London 2252, Páris 4640, Milano 2615, Prága 8.875, Zágráb 155, Varsó 13, Bécs 7, osztrák lebélyegzett 7.25.

Budapesti zárlat. (Március 22.) Napoleon d'Or 3100, angol font 3680, dollár 823, francia frank 74.75, márka 285, sváici frank 116.25, leu 603, sokol 14.38, dinár 9.60, lengyel márka 18.5.

Óriási fadrágulás várható a világpiacon.

Londoni távirat szerint az angol lapok közlik, hogy Németország elutasitó választ küldött az antant ama jegyzékére, amely többmillió köbméter bányafa és müfa kiszolgáltatását követeli. A német válasz kiemeli, hogy a kivánt famennyiséget akkor sem birná szállitani, ha saját és volt szövetségesei összes erdőit letarolnák! A márka mai kurzusa mellett pedig külföldről nem tudna fát szerezni. A párisi lapok is foglalkoznak a német válasszal és engesztelhetetlen hangon jelentik ki, hogy Franciaország erőszakkal is érvényt fog szerezni a fa kiszolgáltatására irányuló kötelezettségnek. Az angol sajtó erre azt a megjegyzést teszi, hogy a Németországgal szemben támasztott követelés óriási fadrágulást fog előidézni a világpiacon és hogy a német tőkének a lengyel, cseh, jugoszláv és romániai erdővagyon részvényei iránt kezdődő érdeklődése erre vezethető vissza.

= **Ötven kilométeres iparvasut a megyében.** A Mairovitz Mór és Fiai aradi fakereskedő és fakitermelő cég bejelentette az alispáni hivatalnak, hogy Soborsin környéki telepét Soborsinnal iparvasuttal köti össze. Két vonalat épitenek, az egyik Kujesről megy Soborsinba, a másik Hajaras községből. Tegnapelőtt szállott ki a helyszinére dr. Beles Jenő alispán egy bizottsággal és elvégezte az épitendő 50 kilométeres vonal közigazgatási bejárását.

A szerkesztésért:
KÁROLY JÓZSEF
felel.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Ertesités!

Ertesitem t. üzletfeleimet és jóakaróimat, hogy az évek óta fennálló és ideiglenesen WEISZ DÁVID és HAÁSZ IMRE szállitó cég Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. sz. irodahelyiségében birt ingatlanforgalmi kereskedelmi és hirdetésfelvételi irodámat folyó hó 26-ától kezdve Strada Romanului (Zrinyi-utca) 6. sz (Magyari-ház) külön helyiségembe helyezem át.

11757 Tisztelettel
HAÁSZ ALBERT
ingatlanforgalmi iroda.

Az előkelő világ cipőkrémje

Könyvujdonságainkat az uj olcsó árakon árusitjuk. Kelet hirlapiroda

Szabóknak
VATTA
Paplanosoknak

President, Atlasz, Strux Hosenzeug, flanel és bélésáruk, valamint paszományáruk

KLEIN & CO.
WARNSDORF
LERAKATA 1029

Vezérképviselet Románia részére
NEUMANN I., SATU-MARE
Leszámitolóbank udvar

Apró hirdetések.

Levelezés.

FIATAL, csinos szőke leány középkoru uriember barátságát keresi, ki őt anyagilag támogatná. „Kék szemü" cimü leveleket Wallinger hirdetője továbbit. 11649

Alkalmazás.

JOBB NŐT kinek kertészkedéshez, baromfineveléshez kedve van pusztára keresek. Arad postafiók 105. 11543

EGY ügyes szobaleány felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 1259

EGY perfekt szakácsnő felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 1258

IRODAI GYAKORLATTAL biró román fiatal ember ki magyarul is tud, bármilyen irodai alkalmazást keres Cimeket a kiadóba kér. 1260

KÉT éjjeli őr felvétetik. Cim Wallinger hirdetőjében. 11649

ÜGYES bejáróno azonnali belépésre keresteik. Cim Wallinger hirdetőjében. 11649

EGY mindenes főzőnő azonnalra vagy 1-re felvétetik Lányi cipőüzlet 11757

ELVÁLLALOK jutányos áron tetőfedéseket Rácz György cserép és palafedőmester. 11514

HAZVEZETŐNŐI állást keres magános urnál a háztartás minden ágában jártas középkoru nő. Cim a kiadóban. 1266

Lakás.

ELEGÁNSAN BUTOROZOTT szobát a főtéren keresek. Ajánlatokat „Jól fizetek" jeligére a kiadóba kérek. 1261

Vétel és eladás.

EZER modellt tartalmazó divatlapalbumot küldünk ajánlott kereszt kötésben, ha 30 leit beküld a Kelet hirlapirodába Aradra. 11542

VILLANYCSILLÁROK eladók az Aradi Patronázs Egyesület készitményei. — Megtekinthetők az Aradi Butorszövetkezetben és az ipartelepen Str. Mune de aur (Aranykéz-utca) 12. városi szegényház. 1255

ELADÓ egy darab Máv. 8-as magánfáró összes vázrészletei önrőttvas kerekekkel, egy darab Máv. 6-os magánnyos cséplő, 4-es Hoffher lokomobil, egy darab 20-as Hoffher-féle egyesitett lóherefejtő. Monorok-malom 100618-as kazán 14 légkör nyomásu, befalazásra alkalmas. A gépek azonnal szállithatók. Rapi József Szépmező Sona Jud. Tornova Mica. 1256

TÖRÜLKÖZŐK, hímzett ingek, szalontükör eladó Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 10. mellett sarok házban, ajtó 4. 1257

ÖSSZEKÖTŐ és imaszőnyeg, perzsa, eladó. Cim a kidóban. 11799

KÉT HAT SZEMÉLYES üzemképes luxus autó eladó. Schottl Lajos Nagyenyed. 1254

ZSIR prima házi sertészsir kilonként is kapható élelmiszerüzletben Str. Bratianu (Weitzer János-utca) 8. 1262

BÉCSI zongora eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 11649

HUSZEZER DARAB 2 éves száraz első rendü hordódonga eladó Farkas Jenőnél Balavásár. 1092

TEKERCS CSOMAGOLÓPAPIR vékony kaphajó Knieszer könyvkereskedésében Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-utca.) 11851

HOMOK Braun Gusztáv Arad, Strada Ghiba Birta (Varjassy József-utca) 34 téglagyárában minden mennyiségben kapható. Vaggontételekben is szállit. Városi telefon: 171. Gyári: 185. 1227

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat perzsa szmirna argamantszőnyegekért török kendőkért, antik és modern butorokért, zongorákért modern és antik disztárgyakért, japán vázákért régi ezüst és arany müárgyakért, mindennemü mübecsü régiségért. Szépmüvészeti Salon Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Ortutay-palota. 11911

ZONGORA eladó. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8. szám. 1186

AJÁNDÉKTÁRGYAK legolcsóbb beszerzési forrása a Salon Artistique (Fischer Eliz-palota.) Antik és modern porcellánok butorok, szobrok, figurák vázák, festmények metszetek perzsa szőnyegek ezüstnemüek vétele, eladása, cserélése és bizományba vétele a legelőnyösebb feltételek mellett. 11691

PIANINOT, zongorát gyöngyöket brilliansokat magas árban veszek. Leveleket „Pianino" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 12021

GYÖNYÖRÜ SZALON GARNITURA olcsón eladó a Szépmüvészeti Szalonban Ortutay-palota. 12111

Különféle.

EZERJÓFŰ gyomorelixir páratlan hatásu szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger felfuvottság emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógyszertár Aradon 10831

MÜVÉSZIES hajmunkák hajfonatok, haj krepp legolcsóbban Fischer Jánosnál Strada Marasesti (Kossuth-utca) 58. Hajat veszek. 988

Előkelő biztositó intézet
helybeli főügynöksége magas fixfizetéssel és jutalékkal, ugy az élet, mint az elemi ágazatban jártas
üzletszerzőket keres
1267 Cim a kiadóhivatalban.

Épitő-mész
jó kiadós, mig a készlet tart, mélyen áron alul nálam kapható. **Darabos mész** legolcsóbb napi áron. Száraz pormentes faszén. Tordai portland cement. Prima apritott tüzifa (házhoz szállitva) és egyéb épitési anyagok olcsóbban mint bárhol. **Samuil Rudas,** Piata Catedralei (Tökély-tér) 1. 11719

Figyelem! Kávéházak! Vendéglők!
Mindenféle Liqueurok és Pezsgők, Cognacok és Rumok kaphatók olcsó árban 10% engedménynyel. A n. é. közönségnek is ajánlunk Parfümőt, Pudert, Kölni-vizet és egyéb toilett cikkeket.
Gyógyárut és különlegességet nagyban.
Eugen Lazar si Comp.
Kigyó Nagydrogéria. 862

Fodrász és Borbély urak
Gyárilag készitek prima brillantint tiz féle illatban és szinben, csinosan adjusztálva vagy kimérve; továbbá hajpomádét, hajmosót, Kölni vizet, sósborszeszt, fodrász pudert stb. Verseny árak! Megrendeléseket felvesz REICH JÁKAB, Piata Luther-tér 1. **Szöllősi Arnold** gyógyszerész Arad, Mosóczy-telep. 828

Veszek BRILLIANS köveket, arany és ezüst
árukat magas áron. 12017
KUN, ékszerész.

MARGIT PETROL
Páratlan hatásu készitmény a hajnövés előmozditására a hajhullás és korpa képződés azonnali megszüntetésére. A haj selyem tapintatu lesz.
Készitő 1210
Dr. Földes és Hehs.

Szőlőpótláshoz alkalmas
dusgyökerü 11524
Szőlőoltvány
amig a készlet tart, kapható:
Winkler József oltványtermelőnél
ARAD, Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 11.

Házasulandók
saját érdekükben cselekszenek, ha felkeresik a
„Victoria" butorgyárnak
str. Horia (Széchenyi-utca) 1. szám alatt levő lerakatát, ahol tartós, modern, hálók, ebédlők és egyéb butorok a legjutányosabb árért beszerezhetők. — Viszont eladóknak árkedvezmény. 11648

Ó-Romániába
jól bevezetett ügynök
keres gyári képviseletet.
Szivos ajánlatokat kér
LICHT GYULA
Timisoara Fabrica Str. Negruzzi 24. 11471

Lokomobil fecskendőket
cséplőgépekhez elsőrendü kivitelben drb-ként 850 Lei árban szállit
1265
Kizám mérnök,
Oradea-mare (Nagyvárad), Szt.-László u. 27.

Briliáns köveket, arany- és ezüst-tárgyakat a legmagasabb áron vesz: 1113
Hirsch Jenő órás és ékszerész
Strada Metianu (Forray-utca).

ELADÓK:
a fővonalon, Str. Consistoriului (Batthyány), Str. Anton Mocioni (Örczy), Str. Sft. Georghe (Dezső), Str. Episcopul D. Radu (Magyar) és más utcákban magán és bérházak átveheto lakással, 2 hold kertész telek 4 szobás lakással. Kisebb házakat megvételre keresek. Kölcsönt jutányosan azonnali kifizetéssel közvetitek: 11532
Szűcs F. Vilmos, Arad
Str. Alexandri (Salac-u.) 3. sz.

Urinők részére
kalaptanfolyamot nyitottam
Binder Cornélia
Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 21. 1253

HIRDETMÉNY.
Havi 1000 lei fizetés mellett azonnali alkalmazást nyer oly egyén Socodor község elöljáróságánál, aki az adóügyben teljes jártassággal bir s birja a román nyelvet is.
Socodor, 1922. március hó 19-én.
1264 ELÖLJÁRÓSÁG.

Ingyen kap
egy francia pipere szappant, ha
Szabó drogeriába
eszközli bevásárlását 10 pénztári blocl felmutatása ellenében. 721

Keresünk megvételre
egy üzemképes állapotban lévő
50-80 HP., 3—4 csatlós, 760 m/m. nyomtávu iparvasuti mozdonyt.
Irásbeli árajánlatot kérünk a mozdony leirásával 1243
„Tomesti erdőipar r-t."
Lugoj, Strada Unirii 5.

Legolcsóbb
legfinomabb szabad lugtól mentes kitünően habzó finom illatu mosó **szappanokat** készit
Dr. Földes és Hehs
Eladás nagyban és kicsinyben. **Dr. Földes gyógyszertár.** 1218

Primaria orasului cu drept de municipiu Arad.
17[illegible]—1922. prim.
HIRDETMÉNY.
A gáji II ker. városi elöljáróságnál katonai bevonulás folytán egy napidijasi állás üresedvén meg felhivom mindazokat, kik az állást elnyerni óhajtják és a román nyelvet szóban és irásban birják hogy alkalmazhatás iránti kérelmüket mielőbb nyujtsák be hivatalomban.
Arad, 1922. évi március hó 17.
Dr. Robu, polgármester.

Felhivás! Nagytakaritást ne végezzen senki addig, mig árajánlatot nem kér **Lovas Károly** lakástisztitási vállalatától, Str. Oituz (Illés-u.) 30a. Parketta surolás, beeresztés, poloskairtás olcsón és **felelősség mellett.** 12251

Nyomatott az Aradi Nyomda Vállalat rotációs gépén. Kiadótulajdonos Aradi Nyomda Vállalat.